

Emlékezés a 100 éve született Dr. Káldy Józsefre

Az erdészeti gépesítés professzora

Születésének centenáriuma alkalmából prof. dr. Káldy József családja, tisztelői és szakmai örökségének őrzői rótták le tiszteletüket a Soproni Egyetem Botanikus kertjében álló szobránál. Az Erdőmérnöki Kar tanévnyitójának napján rendezett ünnepségen az erdészeti tudomány, az erdészeti gépesítés nemzetközileg is elismert, kiemelkedő tudására és oktatójára emlékeztek.

Az ünnepségen *dr. habil. Czupy Imre*, az Erdőmérnöki Kar dékánhelyettese, az Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézet igazgatója méltatta prof. dr. Káldy József életútját és szakmai munkásságát. Beszédében elmondta, hogy a Professor úr 1959–1983 között vezette az Egyetem azóta intézetté átalakult Erdészeti Géptani Tanszékét, valamint több egyetemi vezetői tisztséget is betöltött. Elévülhetetlen érdemeket szerzett az erdőmérnökképzés műszaki ismeretanyagának kialakításában.

Dr. habil. Czupy Imre megemlékező beszéde

Lerakta azokat a biztos alapokat, melyekre a ma oktatói is bátran építkezhetnek. Mérnökök százait oktatta és nevelte, mindvégig azt tartva szem előtt, hogy korszerű ismeretekkel vértesse fel hallgatóit.

Tudományos munkájának fontos alapelve volt, hogy korszerű erdőgazdálkodás nem létezhet gépesítés nélkül.

Az Országos Erdészeti Egyesület Gépesítési Szakosztályának elnökeként (1967-től 1983-ig) a 20. század második felében meghatározó módon járult hozzá a magyar erdőgazdálkodás gépesítésének fejlesztéséhez. Tudományos és szakmai munkásságát számos megjelent kutatási jelentés, szakkönyv, szakkikk és egyetemi jegyzet fémjelzi. Káldy József nevét határainkon túl is ismerik.

Alapító tagja volt a FORMEC Erdészeti Gépesítési Kollokviumnak, melynek nagy nemzetközi konferenciáját 2019-ben éppen Sopronban rendezték. A mai, kései utódok igyekeznek megfelelni Professor úr szellemi örökségének.

A közelmúltban szerzett be a tanszékének jogutódja egy harvester-forwarder szimulátort annak érdekében, hogy az oktató és kutatómunka napjainkban is az általa mindig elvárt magas színvonalon és a legmodernebb eszközökkel

folylék. Emlékére ma is a nevét viseli az Intézet gyakorlati képzésének is bázisul szolgáló Erdőgépfelkészítő Központ. Tevékenysége, pályája példaértékű az utókor számára, emlékét és szellemiségét megőrizzük – zárta megemlékező szavait Czupy Imre.

A beszédet követően Bende Attila doktorjelölt szavalt el Káldy professzor kedvenc versét, Ady Endre *Krisztus-kereszt az erdőn* című költeményét.

Az egykori munkatárs, *prof. dr. Horváth Béla* – akinek váratlan betegsége miatt gondolatait Czupy Imre tolmácsolta – a következőkben idézett személyes hangvételű levelében elevenítette fel az első állásinterjútól a közös munkákon keresztül a staféta átadásáig Káldy József személyiségét, munkásságát.

„*Tisztelt Káldy család! Tisztelt Jelenlévők* (akik velem együtt Káldy professzorra emlékeztek)!

Káldy professzor szakmai munkásságát intézetigazgató utódom dr. Czupy Imre egyetemi docens méltatta, nekem néhány személyes élménnyel szabadjon emlékezni rá.

Káldy József professzor 100 éve született. Némi szerencsével még ma is élhetne, de már 37 éve nincs közöttünk. Sokszor elmerengtem azon, különösen vezetői tevékenységem első éveiben, hogy de jó lenne, ha élne, és a háttérből nyugdíjasként segítené munkámat, lenne kivel konzultálni, lenne kitől tanácsot kérni a nehéz helyzetekben. A későbbiekben aztán rájöttem, hogyha közvetlenül nem is, de áttételesen mindig segített, mert az alatt a nyolc év alatt, amit mellette, vele dolgozhattam, rengeteget tanultam tőle szakmából, szakmaszeretetből, emberségből, tisztességből, becsületességből, sőt még vezetői ismeretekből is. Tevékenységemet máig is mindezek határozzák meg.

Káldy József professzor urat 1974 kora őszén volt szerencsém megismerni, akkor, mikor egy, az egyetem Erdészeti Géptani Tanszékére írt, gépészmérnököknek szóló tudományos segédmunkatársi pályázat kapcsán bátorkodtam felkeresni azért, hogy bemutatkozzam, és érdeklődjem, hogy van-e esélyem e pályázat elnyerésére.

Barátságosan, de kellő szigorral fogadott, én igyekeztem elmondani, ki vagyok, mi vagyok, miért szeretném elnyerni ezt az állást. Ő vázolta az elvárásait, majd meglepetésemre feltett néhány kérdést a növényvédelmi gépek témakörében. Valami ilyesmiket: „Fiatalúr, milyen növényvédelmi gépeket ismer? Mi a hidraulikus cseppképzés?” Mindezen én nagyon meglepődtem, de a tőlem telhető módon igyekeztem válaszolni. Azt megkérdezni akkor nem mertem, miért pont ez érdekli, mikor itt erdészeti gépekkel foglalkoznak. Magamban gondoltam, talán kiskertje vagy valamilyen birtoka van, ahol permetezni akar. Kb. egy órát beszélgettünk, mikor elváltunk, semmit nem ígért, de biztatott: „Fiatalúr, adja be a pályázatát”.

Aztán, mint tudott, felvételt nyertem, utólag az is kiderült, hogy négy pályázó közül választott engem (akkor még nagyobb presztízse volt az egyetemi állásoknak).

1975. január 2-án volt az első munkanapom a Káldy-tanszéken. Abban az időben még szokás volt, hogy az új embereket körbe viszik, és bemutatják az egyetemen. Engem

az a megtiszteltetés ért, hogy Ő maga személyesen kísért, és mutatott be az akkori dékánnak, Pankotai Gábor professornak és a többi tanszékvezetőnek.

Aztán elég hamar a mélyvízbe dobott. Első feladatomban az akkor indult erdővédelmi szakmérnök képzés erdővédelmi gépek című tárgyaira való felkészülés volt. Ekkor derült ki, hogy miért is voltak ilyen kérdései az első találkozásunkkor. Kezembe adta a tantárgyi programokat, mondva, dolgozzam ki az erdővédelmi gépek üzemeltetésével kapcsolatos tananyagot. Máig őrzöm azokat a kézzel írt jegyzeteimet, amelyeket ebben a témában sikerült összeraknom, és amelyekbe Ő itt-ott belejavított. Hogy e témájú munkámat elfogadta, azt bizonyítja, hogy az 1975 végén megjelent Erdővédelmi géptan című jegyzetében társszerzője lehettem, én írtam az Erdővédelmi gépek üzemeltetése című fejezetet. Ez volt az első közös publikációnk, amit aztán még számos követett, amelyekre nagyon büszke vagyok.

Tanszékre kerülésemmel még magázódtunk, én professor úrnak szólítottam, Ő pedig engem – vizonzásul is megadva a tiszteletet – mérnök úrnak vagy fiatalúrnak. 1975 márciusában, a József-napi tanszéki összejövetelen ért az a megtiszteltetés, hogy felajánlotta a tegeződést, ettől kezdve Ő nekem „Jóska bátyám” lett, Ő pedig engem a keresztnevemen szólított.

Gépészmérnökként kerültem a tanszékére, de az erdőszépgépész szakmát tőle tanultam meg. Odakerülésemmel kértem, hogy előadásait végighallgathassam, az akkori erdőszépgépész évfolyammal együtt. Ezt nagy örömmel engedélyezte. Mindhárom tantárgya előadásain rendszeresen bent ültem, összesen talán kétszer-háromszor hiányoztam, akkor is csak azért, mert azokon a napokon pont Ő maga küldött el valamilyen külső feladat elvégzésére.

Már a tanszékre kerülésem kezdetétől – de tette ezt mind egyik kollégám esetében is – odafigyelt arra, hogy folyamatosan továbbképezzem magam, bővítssem ismereteimet az erdőszépgépészeti gépezés területén. Mindezt bizonyítja, többek között, hogy:

- rendszeresen magával vitt bennünket külső munkáira, illetve teremtett nekünk lehetőséget az önálló külső munkákhoz;
- rendszeresen részt vehettünk az általa elnökölt Országos Erdészeti Egyesület Gépezési Szakosztályának rendezvényein;
- rövid idő elteltével a Gépezési Szakosztálynak tagjai is lehettünk, így megismerhettük az erdőszépgépész szakma akkori országos vezetőit;
- elküldött egy fél éves belföldi tanulmányútra, hogy ipari gyakorlatom mellé ismerkedjek az erdőszépgépészettel is;

Egyetemi vezetők koszorúzása

Ifj. Káldy József mondott köszöntőt a család nevében

- készítetett arra, hogy jelentkezzem a Magyar Tudományos Akadémia aspiránsi képzésére.

Szigorú, de következetes vezető volt, aki kellő humorral is rendelkezett.

Káldy József professzor szoros szakmai és baráti kapcsolatokat ápolt az erdőszépgépész szakma hazai és külföldi meghatározó személyiségeivel. Idehaza elsősorban prof. dr. Szepesi Lászlóval – aki aspiránsvezető volt – és az erdőgazdaságok gépezési vezetőivel. Külföldön a környező országok egyetemeinek erdőszépgépész professzoraival és a FORMEC-ben dolgozó szakemberekkel. E kapcsolatokba folyamatosan bevonta munkatársait – köztük engem is –, így azok, e háttérre épülve, máig tovább élnek. Váratlan halála után, e kapcsolatok folyamodványaként sok segítséget kaptam idehaza prof. dr. Szepesi Lászlótól, külföldről pedig prof. dr. Rónai Jenőtől, Zólyom erdőszépgépészeti professzorától, aki egy fél évre vendégprofesszornak is eljött Sopronba.

Megtiszteltetés számomra, hogy utódja lehettem, és három évtizeden keresztül vezethettem az Erdészeti Géptani Tanszékot, amely azóta intézetté fejlődött. Meggyőződésem, hogy azért lehettem ennyi ideig sikeres vezető, mert tőle megtanultam mindazt (szakmát, emberséget, tiszteletet, szerénységet), ami egy vezetővel szemben elvárás lehet. Hasonlóképpen megtiszteltetés, hogy közel két évtizeden keresztül utódja lehettem az Országos Erdészeti Egyesület Gépezési Szakosztályának élén is.

Kedves Jóska Bátyám!

Remélem, onnan fentről figyelemmel kísérted, kíséred mindazt, ami a tanszékeden az elmúlt évtizedekben történt, és megelégedéssel nyugtázod azt, amit nyomdokaidon haladva máig elértünk.”

Prof. dr. Horváth Béla levelének felolvasását követően a család nevében ifj. Káldy József emlékezett meg édesapjáról és fejezte ki köszönetét az ünnepség szervezőinek.

Az esemény koszorúzással zárult. A Soproni Egyetem képviselőjében prof. dr. Fábrián Attila rektori feladatokat ellátó általános rektorhelyettes és prof. dr. Lakatos Ferenc kutatási és külügyi rektorhelyettes tisztelegtek ez egyetem egykori professzora előtt.

Az Erdőmérnöki Kar nevében prof. dr. Bidló András dékán, prof. dr. Király Gergely és dr. habil. Czupay Imre dékánhelyettes helyezték el a megemlékezés koszorúját Káldy József szobránál.

Dr. habil. Czupay Imre
Soproni Egyetem